

Gjerrildbanestien

Det er en lidt usædvanlig oplevelse at gå på Gjerrildbanestien, for mens de fleste stier – og veje for den sags skyld – snor sig gennem landskabet og følger terrænets ændringer, så er det noget andet med en banesti. Her ligger stien fast i sit eget plan, mens landskabet omkring stien hele tiden ændrer sig. Snart går man nede i dybe »kløfter« og snart på høje dæmninger – men hele tiden i det samme plan. Snorlige strækninger og store bløde kurver understreger yderligere, at det her ikke er nogen almindelig sti.

Indtil 1956 kørte der tog her, og i de efterfølgende knap 50 år lå stien hen og groede langsomt til. Nu er den ryddet, skiltet og klar til at fungere som vandre- og cykelsti.

Gjerrildbanen

I slutningen af 1800-tallet havde en sand jernbanefeber grebet landet. Enhver lille flække skulle have jernbaneforbindelse til omverdenen. Således også Norddjursland, der tidligere var en isoleret og utilgængelig del af landet med dårlige kystforbindelser, ufremkommelige veje og store hede-, mose- og skovområder. Arbejdet med at få planlagt jernbaneforbindelse til Norddjursland var i gang i adskillige årtier, før det endelig lykkedes, og selve anlægsarbejdet tog omkring 1½ år, men den 1. december 1911 kunne Ryomgård-Gjerrild-Grenaa Jernbane A/S tages i brug med tre daglige afgang fra både Ryomgård og Gjerrild.

Banens hovedsæde kom til at ligge i Stokkebro, hvor der hurtigt opstod et helt kvarter omkring stationen med funktionærboliger og villaer i solidt rødstensbyggeri.

Funktionærbygning i Stokkebro

Gjerrildbanestien nord for Stokkebro

Den lille landsby Tranehuse, hvor banen gik igennem, fik også eget »stationskvarter«, omend noget mindre end Stokkebros.

Foruden persontransporten foregik der en del godstransport på banen. Træ blev fragtet fra skovene, og mergel og gødning til landbruget. Fra Tranehuse Station blev der transporteret fisk fra Fjellerup, og i Stenvad betød banen, at der kunne oprettes en fabrik til produktion af tørvestrøelse. I en årrække transporterede banen også grise til slagteriet i Grenaa.

Under Anden Verdenskrig blev der anlagt et sidespor til Gjerrild Nordstrand. Her blev der gravet store mængder sten og grus, bl.a. til bygningen af tyske befæstningsanlæg.

I 1956 var konkurrencen fra lastbiler og rutebiler blevet for stor, og banedriften blev indstillet.

Området nord og vest for Gjerrild er præget af de store plantager *Overskov* og *Emmedsbo Plantage*, der er plantet på gamle hede- og sandjorder. Følger man Gjerrildbanestien fra Stokkebro er den første by, man kommer til, den charmerende lille landsby **Hemmed**.

Længere fremme ligger **Meilgaard** – en af Djurslands gamle renæssanceherregårde. Det

Nordsøstien

Nordsøstien er en del af et større netværk af kystnære stier i landene omkring Nordsøen. I Århus Amt går Nordsøstien fra Grenaa til Hadsund.

Nordsøstien skal formidle kystens kulturhistorie under mottoet *Vandring i kystens kulturhistorie*. På www.northseatrail.org og på lokale turistbureauer kan du få mere at vide om Nordsøstien. Se også pjecerne *Nordsøstien mellem Grenaa og Fjellerup*, *Nordsøstien mellem Fjellerup og Udbyhøj* og *Nordsøstien mellem Udbyhøj og Hadsund*.

Molsruten – vandreruten Grenaa-Århus – er en del af fjernvandrevej E1 fra Grövelsjön i Sverige til Castelluccio i Italien. Molsruten er ca. 80 km lang og forløber dels langs kysten og dels gennem det nordligste område af Mols. Mellem Grenaa Havn og Skærsø deler Molsruten forløb med Nordsøstien. På www.dvl.dk kan du få mere at vide om Molsruten og på www.era-ewv-ferp.org om de europæiske fjernvandrereuter.

Se mere på www.northseatrail.org

Udgivet i 2006 af Århus Amt (rev. november 2006)
Redaktion og fotos: Kulturhistorie & Landskab
Layout: Gerda Skytte
Grundkort: © Kort- og Matrikelstyrelsen
Oplag: 10.000
Tryk: Grafisk Service, Århus Amt – 155-06-001d

kan være svært at se i dag, da hovedbygningen blev stærkt ombygget i 1889-91.

Et par kilometer sydvest for Meilgaard ligger den usædvanlige skovkirkegård **Skjællinghøj Kækkenmødding**. Det er en stemningsfuld oplevelse at gå rundt på den lille kirkegård mellem overgroede gravsteder, og det er en kontrast til den typiske danske kirkegård, hvor alt er plejet og passet. Ikke langt fra kirkegården står den sagnomspundne trægruppe »De tre søskende«. Et skilt på stedet fortæller historien.

Meilgaard ligger ca. 1 km fra Gjerrildbanestien.

Inde i skoven, ikke langt fra kysten, finder man **Skjællinghøj Kækkenmødding**. Den imponerende dyng af især østersskaller fra Ertebølleperioden (Jægerstenalderen) ligger her synligt for det blotte øje. Man kan gå rundt på pladsen, men man må selvsagt ikke tage noget med derfra.

Tørv har i perioder været et vigtigt brændsel. På **Mosebrugsmuseet** i Stenvad kan man se og opleve tørvgravningens historie – og komme en tur i mosen med den 2½ km lange mosebrugsbane.

Stenvad ligger på Gjerrildbanestien og kan også nås fra Fjellerup (Fjellerup-Stenvad ca. 8 km)

Skjællinghøj Kækkenmødding

Gjerrildbanestien

mellem Gjerrild og Ryomgård

– med forbindelse til Rønde og Molsruten

The North Sea Trail/NAVE Nortrail project is partly funded by EU through Interreg IIIb North Sea Programme

I Stenvad forlader Gjerrildbanestien det gamle baneforløb og går ned gennem det idylliske kupe-rede område »Paradiset« og videre vest om **Dystrup Sø** og **Ramten Sø** til Ramten by, hvor hovedvej A16 mellem Randers og Grenaa kryd-ses.

Syd for A16 forløber Gjerrildbanestien igen på det gamle baneforløb indtil **Nimtofte** by. Nimtofte er en fin gammel kirkelandsby, hvis fredede præste-gård kan fremvise en smuk **bindingsværkslade** fra 1599.

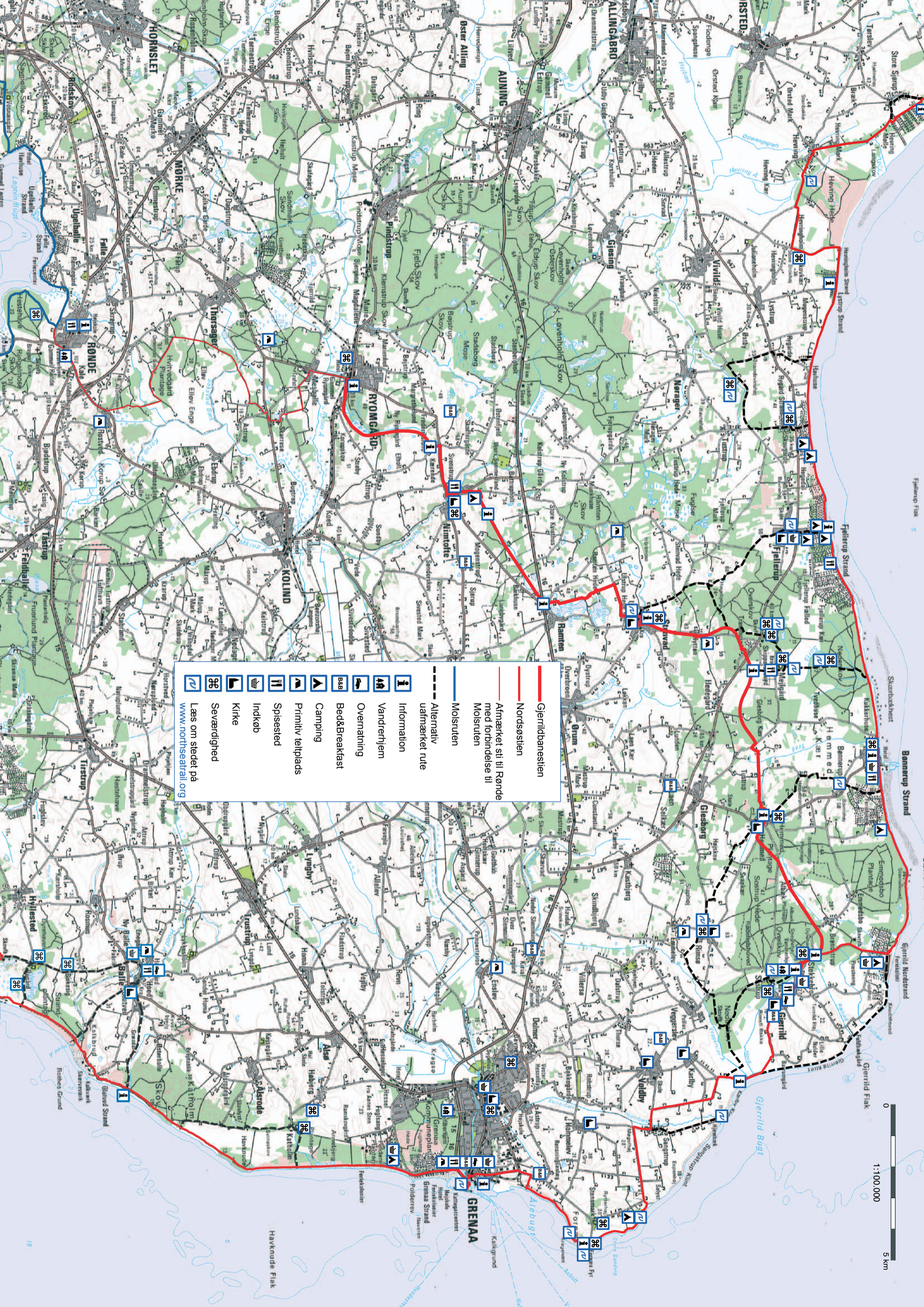

Bindingsværkslade fra 1599 i Nimtofte

Heller ikke gennem Nimtofte følger Gjerrildbane-stien det gamle banespor. Forbindelsen bliver først genoprettet ved Frederikslund, men herfra og ned til Ryomgård løber stien gennem en smuk ådal.

Ryomgård er Djurslands jernbaneknudepunkt og har været det siden 1870'erne. Jernbanehistorien kan opleves på **Djurslands Jernbanemuseum** i Ryomgård. Museet er Jyllands største af sin art.

Fra Ryomgård er der etableret en skiltet stiforbin-delse til Molsruten. Molsruten, der går mellem Grenaa og Århus, er den del af den europæiske Fjernvandrevej E1.

- Gjerrildbanestien
- Nordsøstien
- Arnrækket sti til Rønde med forbindelse til Moistruten
- Moistruten
- Alternativ udmærket rute
- i Information
- A Vandrerhjem
- O Overnatning
- B&B Bed&Breakfast
- C Camping
- P Primitivt teltplads
- S Spisested
- I Indkøb
- K Kirke
- S Seværdighed

Læs om stedet på www.northseatrail.org

0
1:100.000
5 km